

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 24ης Ιουνίου 2011

περί καθορισμού οικολογικών κριτηρίων για την απονομή του οικολογικού σήματος της ΕΕ σε λιπαντικά

[κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό E(2011) 4447]

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

(2011/381/ΕΕ)

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ,

Έχοντας υπόψη τη συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 66/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Νοεμβρίου 2009, σχετικά με το οικολογικό σήμα της ΕΕ (EU Ecolabel) ⁽¹⁾, και ιδίως το άρθρο 8 παράγραφος 2,

Ύστερα από διαβουλεύσεις με το συμβούλιο οικολογικής σήμανσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 66/2010, το οικολογικό σήμα της ΕΕ επιτρέπεται να απονέμεται στα προϊόντα με μειωμένες περιβαλλοντικές επιπτώσεις σε όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής τους.
- (2) Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 66/2010 προβλέπει ότι καθορίζονται εξειδικευμένα κριτήρια για το οικολογικό σήμα της ΕΕ ανά κατηγορία προϊόντων.
- (3) Με την απόφαση 2005/360/ΕΚ της Επιτροπής ⁽²⁾ καθορίστηκαν τα οικολογικά κριτήρια καθώς και οι συναφείς απαιτήσεις εκτίμησης και εξακριβώσης για τα λιπαντικά τα οποία ισχύουν μέχρι τις 30 Ιουνίου 2011.
- (4) Τα εν λόγω κριτήρια επανεξετάστηκαν περαιτέρω με βάση τις τεχνολογικές εξελίξεις. Τα νέα κριτήρια, καθώς και οι σχετικές απαιτήσεις εκτίμησης και εξακριβώσης, πρέπει να ισχύουν επί τέσσερα έτη από την ημερομηνία έκδοσης της παρούσας απόφασης.
- (5) Πρέπει συνεπώς να αντικατασταθεί η απόφαση 2005/360/ΕΚ για λόγους σαφήνειας.
- (6) Πρέπει να προβλεφθεί μεταβατική περίοδος για τους παραγωγούς στων οποίων τα προϊόντα απονεμήθηκε οικολογικό σήμα για λιπαντικά με βάση τα κριτήρια που περιλαμβάνονται στην απόφαση 2005/360/ΕΚ, ώστε να έχουν επαρκή χρόνο για να προσαρμόσουν τα προϊόντα τους στα αναθεωρημένα κριτήρια και απαιτήσεις. Οι παραγωγοί πρέπει επίσης να έχουν τη δυνατότητα να υποβάλλουν αιτήσεις με βάση τα κριτήρια που ορίζονται στην απόφαση 2005/360/ΕΚ ή τα κριτήρια που προβλέπονται στην παρούσα απόφαση, έως ότου λήξει η περίοδος ισχύος της εν λόγω απόφασης.

- (7) Τα μέτρα που προβλέπονται στην παρούσα απόφαση είναι σύμφωνα με τη γνώμη της επιτροπής που έχει συσταθεί βάσει του άρθρου 16 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 66/2010,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Η ομάδα προϊόντων «λιπαντικά» περιλαμβάνει τις ακόλουθες κατηγορίες:

Κατηγορία 1: υδραυλικά ρευστά και έλαια συστημάτων μετάδοσης κίνησης αγροτικών μηχανημάτων

Κατηγορία 2: γράσα και γράσα της χοάνης των ελικοφόρων αξόνων

Κατηγορία 3: έλαια αλυσοπρίονων, αντικολλητικά σκυροδέματος, λιπαντικά συρματόσχοινων, έλαια της χοάνης των ελικοφόρων αξόνων και άλλα μη ανακτώμενα λιπαντικά

Κατηγορία 4: έλαια για δίχρονους κινητήρες

Κατηγορία 5: έλαια κιβωτίων ταχυτήτων για βιομηχανικές και θαλάσσιες εφαρμογές·

Άρθρο 2

Για τους σκοπούς της παρούσας απόφασης, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- 1) **λιπαντικό**: παρασκεύασμα που αποτελείται από βασικά ρευστά και πρόσδετα·
- 2) **βασικό ρευστό**: λιπαντικό ρευστό του οποίου οι ιδιότητες ροής, γήρανσης, λιπαντικής ισχύος και αντοχής στη φθορά, καθώς και οι ιδιότητές του όσον αφορά την εναιώρηση προσμείξεων δεν έχουν βελτιωθεί με τη χρήση προσθέτου(-ων)·
- 3) **ουσία**: χημικό στοιχείο και οι ενώσεις του στη φυσική τους κατάσταση ή λαμβανόμενα με οποιαδήποτε διεργασία παραγωγής, συμπεριλαμβανομένων κάθε προσθέτου που απαιτείται για τη διατήρηση της σταθερότητας των προϊόντων και κάθε πρόσμειξης που προκύπτει από τη χρησιμοποιούμενη διεργασία, εξαιρουμένων των διαλυτών οι οποίοι είναι δυνατόν να διαχωριστούν χωρίς να επηρεάζεται η σταθερότητα της ουσίας ή να μεταβάλλεται η σύστασή της·
- 4) **πυκνωτικό μέσο**: μία ή περισσότερες ουσίες που περιέχονται στο βασικό ρευστό και χρησιμοποιούνται για να πυκνώσουν ή να τροποποιήσουν τη ρεολογία λιπαντικών ρευστών ή γράσων·

⁽¹⁾ ΕΕ L 27 της 30.1.2010, σ. 1.⁽²⁾ ΕΕ L 118 της 5.5.2005, σ. 26.

- 5) κύριο συστατικό: κάθε ουσία που περιέχεται σε ποσοστό άνω του 5 % κατά βάρος στο λιπαντικό·
- 6) πρόσθετο: ουσία ή μείγμα ουσιών των οποίων οι κύριες λειτουργίες αφορούν τη βελτίωση των ιδιοτήτων ροής, γήρανσης, λιπαντικής ισχύος, αντοχής στη φθορά ή εναιώρησης προσμείξεων·
- 7) γράσο: στερεό ή ημιστερεό μείγμα που αποτελείται από πυκνωτικό μέσο και μπορεί να περιέχει άλλα συστατικά που προσδίδουν εξειδικευμένες ιδιότητες σε υγρό λιπαντικό.

Άρθρο 3

Προκειμένου να λάβει το οικολογικό σήμα της ΕΕ δυνάμει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 66/2010, ένα προϊόν πρέπει να ανήκει στην κατηγορία προϊόντων «λιπαντικά» που ορίζεται στο άρθρο 1 της παρούσας απόφασης και να πληροί τα κριτήρια, καθώς και τις συναφείς απαιτήσεις εκτίμησης και εξακρίβωσης, που προβλέπονται στο παράρτημα της παρούσας απόφασης.

Άρθρο 4

Τα οικολογικά κριτήρια για την κατηγορία προϊόντων «λιπαντικά» και οι σχετικές απαιτήσεις εκτίμησης και εξακρίβωσης ισχύουν για τέσσερα έτη από την ημερομηνία έκδοσης της παρούσας απόφασης.

Άρθρο 5

Για διοικητικούς σκοπούς, ο κωδικός αριθμός που αποδίδεται στην κατηγορία προϊόντων «λιπαντικά» είναι το «027».

Άρθρο 6

Η απόφαση 2005/360/ΕΚ καταργείται.

Άρθρο 7

1. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 6, οι αιτήσεις απονομής του οικολογικού σήματος της ΕΕ σε προϊόντα υπαγόμενα στην κατηγορία προϊόντων «λιπαντικά», οι οποίες έχουν υποβληθεί πριν από την ημερομηνία έκδοσης της παρούσας απόφασης, αξιολογούνται σύμφωνα με τους όρους που καθορίζονται στην απόφαση 2005/360/ΕΚ.

2. Οι αιτήσεις απονομής του οικολογικού σήματος της ΕΕ σε προϊόντα υπαγόμενα στην κατηγορία προϊόντων «λιπαντικά», οι οποίες έχουν υποβληθεί από την ημερομηνία έκδοσης της παρούσας απόφασης, αλλά το αργότερο στις 30 Ιουνίου 2011, μπορούν να βασίζονται είτε στα κριτήρια που καθορίζονται στην απόφαση 2005/360/ΕΚ, είτε στα κριτήρια που καθορίζονται στην παρούσα απόφαση. Οι εν λόγω αιτήσεις αξιολογούνται σύμφωνα με τα κριτήρια στα οποία βασίζονται.

3. Όταν το οικολογικό σήμα της ΕΕ απονέμεται με βάση αίτηση που έχει αξιολογηθεί σύμφωνα με τα κριτήρια της απόφασης 2005/360/ΕΚ, μπορεί να χρησιμοποιηθεί για δώδεκα μήνες από την ημερομηνία έκδοσης της παρούσας απόφασης.

Άρθρο 8

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Βρυξέλλες, 24 Ιουνίου 2011.

Για την Επιτροπή
Janez POTOČNIK
Μέλος της Επιτροπής

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΠΛΑΙΣΙΟ

Στόχοι των κριτηρίων

Τα κριτήρια αυτά αποβλέπουν, ειδικότερα, στην προαγωγή προϊόντων των οποίων η χρήση έχει μειωμένες επιπτώσεις στα ύδατα και στο έδαφος και τα οποία χαρακτηρίζονται από μεγάλη περιεκτικότητα σε υλικό βιολογικής προέλευσης.

ΚΡΙΤΗΡΙΑ

1. Εξαιρούμενες ή περιορισμένης χρήσης ουσίες και μείγματα
2. Εξάιρεση συγκεκριμένων ουσιών
3. Πρόσθετες απαιτήσεις για την υδατική τοξικότητα
4. Βιοαποδομησιμότητα και δυναμικό βιοσυσσώρευσης
5. Ανανεώσιμες πρώτες ύλες
6. Ελάχιστες τεχνικές επιδόσεις
7. Πληροφορίες που αναγράφονται επί του οικολογικού σήματος της ΕΕ

Απαιτήσεις όσον αφορά την εκτίμηση και την εξακρίβωση

α) Απαιτήσεις

Οι ειδικές απαιτήσεις εκτίμησης και εξακρίβωσης παρατίθενται στην περιγραφή κάθε κριτηρίου.

Όταν ο αιτών καλείται να προσκομίσει στον αρμόδιο φορέα δηλώσεις, δικαιολογητικά, αναλύσεις, πρακτικά δοκιμών ή άλλα αποδεικτικά στοιχεία από τα οποία να προκύπτει η συμμόρφωση προς τα κριτήρια, εξυπακούεται ότι αυτά επιτρέπεται να προέρχονται από τον αιτούντα ή/και τον (τους) προμηθευτή(-ές) του ή/και τον (τους) προμηθευτή(-ές) τους κ.λπ., κατά περίπτωση.

Ο προμηθευτής του προσθέτου, του πυκνωτικού μέσου ή του βασικού ρευστού μπορεί να υποβάλλει τις σχετικές πληροφορίες απευθείας στον αρμόδιο φορέα.

Όπου είναι εφικτό, οι δοκιμές πρέπει να διεξάγονται από εργαστήρια που πληρούν τις γενικές απαιτήσεις του προτύπου EN ISO 17025 ή ισοδύναμου προτύπου.

Όπου κρίνεται σκόπιμο, γίνονται δεκτές διαφορετικές μέθοδοι δοκιμών από αυτές που αναφέρονται σε κάθε κριτήριο, εφόσον είναι αποδεκτές ως ισοδύναμο αποτελέσματος από τον αρμόδιο φορέα που αξιολογεί την αίτηση.

Όπου κρίνεται σκόπιμο, οι αρμόδιοι φορείς μπορούν να απαιτούν την υποβολή περαιτέρω δικαιολογητικών και να διεξάγουν ανεξάρτητες εξακριβώσεις.

Το γενικό διάγραμμα για την εκτίμηση κάθε συστατικού λιπαντικού προϊόντος παρατίθεται στον πίνακα 1.

β) Κατώτατα όρια μετρήσεων

Όλες οι συστατικές ουσίες των οποίων η αναλογία υπερβαίνει το 0,010 % (w/w) και οι οποίες προστίθενται σκοπίμως ή/και σχηματίζονται σκοπίμως μετά από χημική αντίδραση στο λιπαντικό που αφορά η αίτηση δηλώνονται με κάθε σαφήνεια, με την ονομασία και τις εκάστοτε κατά μάζα συγκεντρώσεις και, κατά περίπτωση, τους οικείους αριθμούς μητρώου CAS και μητρώου ΕΚ.

Εφαρμόζονται τα εξής κριτήρια:

- στο λιπαντικό που αφορά η αίτηση, τα κριτήρια 1α, 6 και 7,
- σε κάθε δηλούμενη ουσία που προστίθεται ή σχηματίζεται σκοπίμως σε επίπεδα άνω του 0,010 % (w/w), τα κριτήρια 1β και 2,
- σε κάθε δηλούμενη ουσία που προστίθεται ή σχηματίζεται σκοπίμως σε επίπεδα άνω του 0,10 % (w/w), τα κριτήρια 3, 4 και 5.

Επιπλέον, το συνολικό κλάσμα των δηλούμενων ουσιών στις περιπτώσεις όπου δεν ισχύουν τα κριτήρια 3 και 4 πρέπει να παραμένει κάτω του 0,5 % (w/w).

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟ ΣΗΜΑ ΤΗΣ ΕΕ

Κριτήριο 1 — Εξαιρούμενες ή περιορισμένης χρήσης ουσίες και μείγματα

α) Επικίνδυνες ουσίες και μείγματα

Σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 6 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 66/2010 για το οικολογικό σήμα της ΕΕ, το προϊόν ή οιοδήποτε μέρος του πρέπει να μην περιέχει ουσίες (σε οιαδήποτε μορφή, συμπεριλαμβανομένων των ναυμορφών) που πληρούν τα κριτήρια ταξινόμησης με τις δηλώσεις επικινδυνότητας ή φράσεις κινδύνου που καθορίζονται κατωτέρω σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1272/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽¹⁾ ή την οδηγία 67/548/ΕΟΚ⁽²⁾, ούτε πρέπει να περιέχει ουσίες οι οποίες αναφέρονται στο άρθρο 57 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1907/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽³⁾. Οι κατωτέρω φράσεις κινδύνου αναφέρονται γενικά σε ουσίες. Οι σκοπίμως προστιθέμενες στο προϊόν ναυμορφές πρέπει να πληρούν αποδεδειγμένα το κριτήριο αυτό ασχέτως συγκέντρωσης.

Κατάλογος δηλώσεων και φράσεων κινδύνου:

Δηλώσεις επικινδυνότητας ⁽¹⁾	Φράσεις κινδύνου ⁽²⁾
H300 Θανατηφόρο σε περίπτωση κατάποσης	R28
H301 Τοξικό σε περίπτωση κατάποσης	R25
H304 Μπορεί να αποβεί θανατηφόρο σε περίπτωση κατάποσης και εισόδου στις αναπνευστικές οδούς	R65
H310 Θανατηφόρο σε επαφή με το δέρμα	R27
H311 Τοξικό σε επαφή με το δέρμα	R24
H330 Θανατηφόρο σε περίπτωση εισπνοής	R26
H331 Τοξικό σε περίπτωση εισπνοής	R23
H340 Μπορεί να προκαλέσει γενετικά ελαττώματα	R46
H341 Ύποπτο για πρόκληση γενετικών ελαττωμάτων	R68
H350 Μπορεί να προκαλέσει καρκίνο	R45
H350i Μπορεί να προκαλέσει καρκίνο μέσω της εισπνοής	R49
H351 Ύποπτο για πρόκληση καρκίνου	R40
H360F Μπορεί να βλάψει τη γονιμότητα	R60
H360D Μπορεί να βλάψει το έμβρυο	R61
H360FD Μπορεί να βλάψει τη γονιμότητα. Μπορεί να βλάψει το έμβρυο	R60· R61· R60-61
H360Fd Μπορεί να βλάψει τη γονιμότητα. Ύποπτο για πρόκληση βλάβης στο έμβρυο	R60· R63
H360Df Μπορεί να βλάψει το έμβρυο. Ύποπτο για πρόκληση βλάβης στη γονιμότητα	R61· R62
H361f Ύποπτο για πρόκληση βλάβης στη γονιμότητα	R62
H361d Ύποπτο για πρόκληση βλάβης στο έμβρυο	R63
H360Fd Ύποπτο για πρόκληση βλάβης στη γονιμότητα. Ύποπτο για πρόκληση βλάβης στο έμβρυο	R62-63
H362 Μπορεί να βλάψει τα βρέφη που τρέφονται με μητρικό γάλα	R64
H370 Προκαλεί βλάβες στα όργανα	R39/23· R39/24· R39/25· R39/26· R39/27· R39/28
H371 Μπορεί να προκαλέσει βλάβες στα όργανα	R68/20· R68/21· R68/22

⁽¹⁾ ΕΕ L 353 της 31.12.2008, σ. 1.⁽²⁾ ΕΕ 196 της 16.8.1967, σ. 1.⁽³⁾ ΕΕ L 396 της 30.12.2006, σ. 1.

Δηλώσεις επικινδυνότητας ⁽¹⁾	Φράσεις κινδύνου ⁽²⁾
H372 Προκαλεί βλάβες στα όργανα ύστερα από παρατεταμένη ή επανειλημμένη έκθεση	R48/25· R48/24· R48/23
H373 Μπορεί να προκαλέσει βλάβες στα όργανα ύστερα από παρατεταμένη ή επανειλημμένη έκθεση	R48/20· R48/21· R48/22
H400 Πολύ τοξικό για τους υδρόβιους οργανισμούς	R50
H410 Πολύ τοξικό για τους υδρόβιους οργανισμούς, με μακροχρόνιες επιπτώσεις	R50-53
H411 Τοξικό για τους υδρόβιους οργανισμούς, με μακροχρόνιες επιπτώσεις	R51-53
H412 Επιβλαβές για τους υδρόβιους οργανισμούς, με μακροχρόνιες επιπτώσεις	R52-53
H413 Μπορεί να προκαλέσει μακροχρόνιες επιπτώσεις στους υδρόβιους οργανισμούς	R53
EUH059 Επικίνδυνο για τη στιβάδα του όζοντος	R59
EUH029 Σε επαφή με το νερό ελευθερώνονται τοξικά αέρια	R29
EUH031 Σε επαφή με οξέα ελευθερώνονται τοξικά αέρια	R31
EUH032 Σε επαφή με οξέα ελευθερώνονται πολύ τοξικά αέρια	R32
EUH070 Τοξικό σε επαφή με τα μάτια	R39-41

⁽¹⁾ Όπως προβλέπεται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1272/2008.
⁽²⁾ Όπως προβλέπεται στην οδηγία 67/548/ΕΟΚ.

Το κριτήριο αυτό εφαρμόζεται επίσης στις ακόλουθες δηλώσεις επικινδυνότητας και φράσεις κινδύνου:

Δηλώσεις επικινδυνότητας ⁽¹⁾	Φράσεις κινδύνου ⁽²⁾
H334: Μπορεί να προκαλέσει αλλεργία ή συμπτώματα άσματος ή δύσπνοια σε περίπτωση εισπνοής	R42
H317: Μπορεί να προκαλέσει αλλεργική δερματική αντίδραση	R43
H314 Προξενεί σοβαρά δερματικά εγκαύματα και οφθαλμικές βλάβες	R34· R35
H319 Προκαλεί σοβαρό οφθαλμικό ερεθισμό	R36
H315 Προκαλεί ερεθισμό του δέρματος	R38
EUH066 Επανειλημμένη έκθεση μπορεί να προκαλέσει ξηρότητα δέρματος ή σκάσιμο	R66
H336 Μπορεί να προκαλέσει υπνηλία ή ζάλη	R67

⁽¹⁾ Όπως προβλέπεται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1272/2008.
⁽²⁾ Όπως προβλέπεται στην οδηγία 67/548/ΕΟΚ.

Εξαιρούνται από την ανωτέρω απαίτηση ουσίες ή μείγματα των οποίων οι ιδιότητες μεταβάλλονται με την επεξεργασία (π.χ. παύουν να είναι βιοδιαθέσιμα ή υφίστανται χημική τροποποίηση) με αποτέλεσμα να εκλείπει ο εντοπισμένος κίνδυνος.

Τα όρια συγκέντρωσης για ουσίες που πληρούν τα κριτήρια που αναφέρονται στο άρθρο 57 στοιχεία α), β) ή γ) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1907/2006 δεν πρέπει να υπερβαίνουν το 0,010 % (w/w). Εάν καθορίζονται ειδικά όρια συγκέντρωσης για ουσίες οι οποίες πληρούν τα κριτήρια του άρθρου 57 στοιχεία α), β) και γ), αυτά πρέπει να παραμένουν κάτω από το ένα δέκατο (1/10) της καθορισμένης κατώτερης ειδικής τιμής συγκέντρωσης, εκτός αν η τιμή αυτή φθάνει σε επίπεδα κάτω του 0,010 % (w/w).

Οι παρεκκλίσεις από το κριτήριο 1α παρατίθενται στον πίνακα 1.

Εκτίμηση και εξακρίβωση της συμμόρφωσης προς το κριτήριο: Ο αιτών καταθέτει στον αρμόδιο φορέα την ακριβή σύνθεση του προϊόντος. Ο αιτών καλείται να αποδείξει τη συμμόρφωση με το παρόν κριτήριο για τις ουσίες που περιέχονται στο προϊόν, βάσει πληροφοριών των οποίων οι ελάχιστες είναι αυτές που καθορίζονται στο παράρτημα VII του κανονισμού(ΕΚ) αριθ. 1907/2006. Οι πληροφορίες αυτές αφορούν ειδικά τη συγκεκριμένη μορφή της ουσίας που χρησιμοποιείται στο προϊόν, συμπεριλαμβανομένων των ναομορφών. Προς τον σκοπό αυτό, ο αιτών υποβάλλει δήλωση συμμόρφωσης με το παρόν κριτήριο, συνοδευόμενη από κατάλογο των συστατικών και από τα σχετικά δελτία δεδομένων ασφαλείας σύμφωνα με το παράρτημα II του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1907/2006 για το προϊόν, καθώς και για όλες τις ουσίες που αναγράφονται στη (στις) σύνθεση(-εις). Στα δελτία δεδομένων ασφαλείας καθορίζονται όρια συγκεντρώσεων σύμφωνα με το άρθρο 31 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1907/2006.

Πρέπει να διατίθενται επαρκή δεδομένα έτσι ώστε να καθίσταται δυνατή η αξιολόγηση του προϊόντος ως προς τους κινδύνους για το περιβάλλον (που προσδιορίζονται από τις δηλώσεις επικινδυνότητας H400 – H413 ή τις φράσεις κινδύνου R: R 50, R 50/53, R 51/53, R 52, R 52/53, R 53) σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1272/2008 ή με την οδηγία 67/548/ΕΟΚ και την οδηγία 1999/45/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹⁾.

Η αξιολόγηση προϊόντος ως προς τους κινδύνους για το περιβάλλον πραγματοποιείται με τη συμβατική μέθοδο που καθορίζεται στο παράρτημα III της οδηγίας 1999/45/ΕΚ ή με την αθροιστική μέθοδο του τμήματος 4.1.3.5.2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1272/2008. Ωστόσο, όπως ορίζεται στο μέρος Γ του παραρτήματος III της οδηγίας 1999/45/ΕΚ ή στο τμήμα 4.1.3.3. του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1272/2008, τα αποτελέσματα των δοκιμών του παρασκευάσματος (είτε του παρασκευάσματος του προϊόντος είτε της συσκευασίας του προσθέτου) μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως έχουν για να τροποποιηθεί η ταξινόμηση όσον αφορά την υδατική τοξικότητα, η οποία θα μπορούσε να έχει προκύψει με τη χρήση της συμβατικής ή της αθροιστικής μεθόδου.

β) Ουσίες που εγγράφονται σε κατάλογο σύμφωνα με το άρθρο 59 παράγραφος 1 του κανονισμού(ΕΚ) αριθ. 1907/2006

Δεν εγκρίνεται παρέκκλιση από τη βάση του άρθρου 6 παράγραφος 6 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 66/2010 εξαίρεση όσον αφορά ουσίες οι οποίες χαρακτηρίζονται ως ουσίες που προκαλούν πολύ μεγάλη ανησυχία και περιλαμβάνονται στον κατάλογο που προβλέπεται στο άρθρο 59 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1907/2007, όταν περιέχονται σε μείγματα, σε συγκεντρώσεις υψηλότερες από 0,010 % (w/w).

Εκτίμηση και εξακρίβωση: Ο κατάλογος των ουσιών οι οποίες χαρακτηρίζονται ως ουσίες που προκαλούν πολύ μεγάλη ανησυχία και περιλαμβάνονται στον κατάλογο των υποψήφιων ουσιών σύμφωνα με το άρθρο 59 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1907/2006, διατίθεται στη διεύθυνση:

http://echa.europa.eu/chem_data/authorisation_process/candidate_list_table_en.asp

Γίνεται αναφορά στον κατάλογο που ισχύει κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης.

Στα δελτία δεδομένων ασφαλείας καθορίζονται όρια συγκέντρωσης σύμφωνα με το παράρτημα II σημείο 3.2.1 στοιχείο γ) του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 453/201 της Επιτροπής ⁽²⁾.

Κριτήριο 2 — Εξαίρεση συγκεκριμένων ουσιών

Οι ακόλουθες δηλούμενες ουσίες δεν επιτρέπονται σε ποσότητες μεγαλύτερες από 0,010 % (w/w) του τελικού προϊόντος:

- Ουσίες οι οποίες εμφανίζονται στον ενωσιακό κατάλογο ουσιών προτεραιότητας στον τομέα της υδατικής πολιτικής, στο παράρτημα Χ της οδηγίας 2000/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽³⁾, όπως τροποποιήθηκε από την απόφαση αριθ. 2455/2001/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽⁴⁾, και στον πίνακα χημικών ουσιών για δράσεις προτεραιότητας στα πλαίσια της σύμβασης OSPAR (http://www.ospar.org/content/content.asp?menu=00950304450000_000000_000000)
- Οργανοαλογονούχες και νιτρώδεις ενώσεις
- Μέταλλα και μεταλλικές ενώσεις με εξαίρεση το νάτριο, το κάλιο, το μαγνήσιο και το ασβέστιο. Στην περίπτωση των πυκνωτικών μέσων επιτρέπεται να χρησιμοποιούνται επίσης ενώσεις λιθίου ή/και αργιλίου σε μέγιστες συγκεντρώσεις που καθορίζονται από τα υπόλοιπα κριτήρια του παραρτήματος της παρούσας απόφασης.

Εκτίμηση και εξακρίβωση: Η συμμόρφωση με τις απαιτήσεις αυτές δηλώνεται στον αρμόδιο φορέα εγγράφως και υπογράφεται από τον αιτούντα.

Κριτήριο 3 — Πρόσθετες απαιτήσεις για την υδατική τοξικότητα

Ο αιτών πρέπει να αποδείξει τη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις ενός από τα κριτήρια 3.1 ή 3.2.

Κριτήριο 3.1. — Απαιτήσεις για το λιπαντικό και τα κύρια συστατικά του

Πρέπει να παρέχονται στοιχεία για την οξεία υδατική τοξικότητα των κύριων συστατικών και του μείγματος.

Τα στοιχεία για την οξεία υδατική τοξικότητα κάθε κύριου συστατικού πρέπει να δηλώνονται για καθένα από τα ακόλουθα δύο τροφικά επίπεδα: φύκη και δαφνία ⁽⁵⁾. Η κρίσιμη συγκέντρωση για την οξεία υδατική τοξικότητα κάθε κύριου συστατικού πρέπει να είναι τουλάχιστον 100 mg/l.

Τα στοιχεία για την οξεία υδατική τοξικότητα του λιπαντικού που αφορά η αίτηση πρέπει να δηλώνονται για καθένα από τα ακόλουθα τρία τροφικά επίπεδα: φύκη, δαφνία και ψάρια. Η κρίσιμη συγκέντρωση για την οξεία υδατική τοξικότητα όσον αφορά λιπαντικό των κατηγοριών 1 και 5 πρέπει να είναι τουλάχιστον 100 mg/l και λιπαντικό των κατηγοριών 2, 3 και 4, τουλάχιστον 1 000 mg/l.

Στον πίνακα 2 συνοψίζονται οι απαιτήσεις για τις διάφορες κατηγορίες λιπαντικών με βάση το κριτήριο 3.1.

⁽¹⁾ ΕΕ L 200 της 30.7.1999, σ. 1.

⁽²⁾ ΕΕ L 133 της 31.5.2010, σ. 1.

⁽³⁾ ΕΕ L 327 της 22.12.2000, σ. 1.

⁽⁴⁾ ΕΕ L 331 της 15.12.2001, σ. 1.

⁽⁵⁾ Τα μαλακόστρακα μπορούν να υποκαταστήσουν τη δαφνία σε ολόκληρη την παρούσα απόφαση, όταν υποβάλλονται δεδομένα για το θαλάσσιο περιβάλλον.

Εκτίμηση και εξακρίβωση: Γίνονται δεκτά στοιχεία για την τοξικότητα είτε στα θαλάσσια είτε στα γλυκά ύδατα. Οι δοκιμές διεξάγονται σύμφωνα με τις ακόλουθες κατευθυντήριες γραμμές και με τη χρήση των ειδών δοκιμής που ορίζονται σε αυτές: ISO/DIS 10253 ή OECD 201 ή μέρος Γ.3 του παραρτήματος του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 440/2008 του Συμβουλίου⁽¹⁾ όσον αφορά τα φύκη, ISO TC 147/SC5/WG2 ή OECD 202 ή μέρος Γ.2 του παραρτήματος του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 440/2008 όσον αφορά τη δαφνία και OECD 203 ή μέρος Γ.1 του παραρτήματος του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 440/2008 για τα ψάρια. Επιτρέπονται επίσης μέθοδοι δοκιμών ισοδύναμου αποτελέσματος οι οποίες έχουν εγκριθεί από αρμόδιο φορέα. Γίνονται δεκτές μόνο τιμές E_rC50 (72 ωρών) για τα φύκη, EC50 (48 ωρών) για τη δαφνία και LC50 (96 ωρών) για τα ψάρια.

Κριτήριο 3.2. — Απαιτήσεις για κάθε δηλούμενη ουσία της οποίας η αναλογία είναι μεγαλύτερη από 0,10 % (w/w)

Τα αποτελέσματα των δοκιμών χρόνιας τοξικότητας πρέπει να παρουσιάζονται με τη μορφή στοιχείων συγκέντρωσης στην οποία δεν παρατηρείται επίδραση (NOEC), για καθένα από τα ακόλουθα δύο τροφικά επίπεδα: δαφνία και ψάρια.

Ελλείψει αποτελεσμάτων δοκιμών χρόνιας τοξικότητας, πρέπει να διατίθενται τα αποτελέσματα δοκιμών οξείας υδατικής τοξικότητας για καθένα από τα ακόλουθα δύο τροφικά επίπεδα: φύκη και δαφνία. Επιτρέπονται σε καθεμία από τις πέντε κατηγορίες λιπαντικών μία ή περισσότερες ουσίες που εμφανίζουν κάποιο βαθμό υδατικής τοξικότητας, σωρευτικής συγκέντρωσης κατά μάζα σύμφωνα με τον πίνακα 1.

Εκτίμηση και εξακρίβωση: Καθορίζονται με τις ακόλουθες μεθόδους δοκιμών στοιχεία συγκέντρωσης στην οποία δεν παρατηρείται επίδραση (NOEC) για τα δύο τροφικά επίπεδα δαφνία και ψάρια: μέρη Γ.20 και Γ.14 του παραρτήματος του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 440/2008 για τη δαφνία και τα ψάρια, αντιστοίχως, ή ισοδύναμου αποτελέσματος μέθοδοι δοκιμών οι οποίες έχουν εγκριθεί από αρμόδιο φορέα.

Όσον αφορά τα φύκη και τη δαφνία, γίνονται δεκτά στοιχεία οξείας τοξικότητας είτε στα θαλάσσια είτε στα γλυκά ύδατα. Οι δοκιμές στα θαλάσσια ύδατα διεξάγονται σύμφωνα με τις ακόλουθες κατευθυντήριες γραμμές και με τη χρήση των ειδών δοκιμής που ορίζονται σε αυτές: ISO/DIS 10253 ή OECD 201 ή μέρος Γ.3 του παραρτήματος του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 440/2008, όσον αφορά τα φύκη, ISO TC 147/SC5/WG2 ή OECD 202 ή μέρος Γ.2 του παραρτήματος του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 440/2008, όσον αφορά τη δαφνία, και OECD 203 ή μέρος Γ.1 του παραρτήματος του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 440/2008 για τα ψάρια. Επιτρέπονται επίσης μέθοδοι δοκιμών ισοδύναμου αποτελέσματος οι οποίες έχουν εγκριθεί από αρμόδιο φορέα. Γίνονται δεκτές μόνο τιμές E_rC50 (72 ωρών) για τα φύκη και EC50 (48 ωρών) για τη δαφνία.

Εκτίμηση και εξακρίβωση για τα κριτήρια 3.1 και 3.2: Υποβάλλονται στον αρμόδιο φορέα υψηλής ποιότητας εκθέσεις δοκιμών ή βιβλιογραφικά δεδομένα [διεξαγωγή δοκιμών σύμφωνα με αποδεκτά πρωτόκολλα και με τις αρχές της Ορθής Εργαστηριακής Πρακτικής (ΟΕΠ)], συμπεριλαμβανομένων των παραπομπών, τα οποία αποδεικνύουν τη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις που καθορίζονται για την υδατική τοξικότητα στον πίνακα 1.

Σε περίπτωση δυσδιάλυτων ουσιών ή παρασκευασμάτων (< 10 mg/l) μπορεί να χρησιμοποιηθεί η μέθοδος «Κλάσμα περιεχόμενο στο νερό» (WAF) για τον προσδιορισμό της υδατικής τοξικότητας. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί απευθείας στα κριτήρια ταξινόμησης το αποδεκτό επίπεδο φόρτισης, που μερικές φορές αναφέρεται και ως LL50 και σχετίζεται με τη θανατηφόρο φόρτιση. Η παρασκευή του περιεχόμενου στο νερό κλάσματος πρέπει να ακολουθεί τις συστάσεις που έχουν καθοριστεί σύμφωνα με μια από τις ακόλουθες κατευθυντήριες γραμμές: τεχνική έκδοση αριθ. 20 του ECETOC (1986), παράρτημα III του εγγράφου OECD 1992 301 ή του εγγράφου κατευθύνσεων ISO 10634 ή του ASTM D6081-98 (Standard practice for Aquatic Toxicity Testing for Lubricants: Sample Preparation and Results Interpretation or equivalent methods/Τυπική πρακτική για τις δοκιμές υδατικής τοξικότητας λιπαντικών: Προετοιμασία δείγματος και ερμηνεία αποτελεσμάτων ή ισοδύναμες μέθοδοι). Επιπλέον, η κατάδειξη της απουσίας τοξικότητας ουσίας στο όριο της υδατοδιαλυτότητάς της θα θεωρείται τεκμήριο συμμόρφωσης με τις απαιτήσεις του παρόντος κριτηρίου.

Δεν χρειάζεται η εκπόνηση μελέτης υδατικής τοξικότητας όταν:

- η ταξινόμηση της ουσίας, του βασικού ρευστού ή του προσθέτου δηλώνεται ήδη στον κατάλογο ταξινόμησης ουσιών των λιπαντικών, ή
- μπορεί να υποβληθεί έγκυρη επιστολή συμμόρφωσης που έχει συνταχθεί από αρμόδιο φορέα, ή
- είναι απίθανο το ενδεχόμενο η ουσία να διαπερνά βιολογικές μεμβράνες MM > 800 g/mol ή μοριακής διαμέτρου > 1,5 nm (> 15 Å), ή
- η ουσία είναι πολυμερές και το οικείο κλάσμα με μοριακό βάρος 1 000 g/mol είναι μικρότερο από 1 %, ή
- η ουσία είναι εξαιρετικά δυσδιάλυτη στο νερό (υδατοδιαλυτότητα < 10 mg/l),

δεδομένου ότι οι ουσίες αυτές δεν θεωρούνται τοξικές για τα φύκη και τη δαφνία στα υδατικά συστήματα.

Η υδατοδιαλυτότητα των ουσιών προσδιορίζεται, όπου απαιτείται, σύμφωνα με τη μέθοδο OECD 105 ή με ισοδύναμες μεθόδους δοκιμών.

Το κλάσμα πολυμερούς με μοριακό βάρος κάτω των 1 000 g/mol προσδιορίζεται σύμφωνα με το μέρος A.19 του παραρτήματος του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 440/2008 ή με ισοδύναμου αποτελέσματος μεθόδους δοκιμής.

Κριτήριο 4 — Βιοαποδομησιμότητα και δυναμικό βιοσυσσώρευσης

Οι σχετικές με τη βιοαποδομησιμότητα και το δυναμικό βιοσυσσώρευσης απαιτήσεις πρέπει να πληρούνται για κάθε δηλούμενη ουσία περιεκτικότητας άνω του 0,10 % (w/w).

Το λιπαντικό δεν πρέπει να περιέχει ουσίες που είναι ταυτόχρονα: μη βιοαποδομήσιμες και (δυστυχώς) βιοσυσσωρευτικές.

⁽¹⁾ ΕΕ L 142 της 31.5.2008, σ. 1.

Ωστόσο, το λιπαντικό μπορεί να περιέχει μία ή περισσότερες ουσίες ορισμένου βαθμού αποδομησιμότητας και δυνητικής ή πραγματικής βιοσυσσώρευσης, μέχρι σωρευτικής συγκέντρωσης κατά μάζα σύμφωνα με τον πίνακα 1.

Εκτίμηση και εξακρίβωση: Η συμμόρφωση αποδεικνύεται με την υποβολή των ακόλουθων πληροφοριών:

υψηλής ποιότητας εκθέσεις δοκιμών ή βιβλιογραφικά δεδομένα (διεξαγωγή δοκιμών σύμφωνα με αποδεκτά πρωτόκολλα και με τις αρχές της Ορθής Εργαστηριακής Πρακτικής (ΟΕΠ)), συμπεριλαμβανομένων των παραπομπών σχετικά με τη βιοαποδομησιμότητα και, εφόσον απαιτείται, σχετικά με τη (δυνητική) βιοσυσσώρευση κάθε συστατικής ουσίας.

4.1. Βιοαποδόμηση

Μια ουσία θεωρείται τελικά βιοαποδομήσιμη (υπό αερόβιες συνθήκες) εφόσον:

1. Σε 28ήμερη μελέτη βιοαποδόμησης σύμφωνα με το μέρος Γ.4 του παραρτήματος του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 440/2008 ή με τη μέθοδο OECD 306 ή OECD 310, επιτεύχθηκαν τα ακόλουθα επίπεδα βιοαποδόμησης:

- σε δοκιμές τελικής βιοαποδομησιμότητας με βάση τον διαλελυμένο οργανικό άνθρακα $\geq 70\%$,
- σε δοκιμές τελικής βιοαποδομησιμότητας με βάση την ελάττωση οξυγόνου ή την παραγωγή διοξειδίου του άνθρακα $\geq 60\%$ του θεωρητικού μεγίστου.

Στις εν λόγω δοκιμές τελικής βιοαποδομησιμότητας δεν εφαρμόζεται κατ' ανάγκην η αρχή του δεκαήμερου. Σε περίπτωση που η βιοαποδόμηση της ουσίας φθάσει στο επίπεδο αποδοχής εντός 28 ημερών αλλά όχι εντός του χρονικού περιθωρίου των δέκα ημερών, συμπεραίνεται πως ο ρυθμός βιοαποδόμησης είναι βραδύτερος.

2. Ο λόγος BOD5/ThOD ή BOD5/COD είναι $\geq 0,5$. Ο λόγος BOD5/(ThOD ή COD) μπορεί να χρησιμοποιηθεί μόνον όταν δεν διατίθενται δεδομένα με βάση το μέρος Γ.4 του παραρτήματος του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 440/2008, τη μέθοδο OECD 306 ή OECD 310 ή κάποια άλλη μέθοδο δοκιμών ισοδύναμου αποτελέσματος. Το BOD5 εκτιμάται σύμφωνα με το μέρος Γ.5 του παραρτήματος του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 440/2008 ή με μεθόδους ισοδύναμου αποτελέσματος, ενώ το COD εκτιμάται σύμφωνα με το μέρος Γ.6 του παραρτήματος του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 440/2008 ή με μεθόδους ισοδύναμου αποτελέσματος.

Μια ουσία θεωρείται εγγενώς βιοαποδομήσιμη εφόσον εμφανίζει:

- βιοαποδόμηση $> 70\%$ στη δοκιμή του μέρους Γ.9. του παραρτήματος του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 440/2008 ή στη δοκιμή OECD 302 C για εγγενή βιοαποδόμηση ή με μεθόδους ισοδύναμου αποτελέσματος, ή
- βιοαποδόμηση $> 20\%$ αλλά $< 60\%$ μετά από 28 ημέρες στη δοκιμή του μέρους Γ.4 του παραρτήματος του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 440/2008 ή στη δοκιμή OECD 306 ή OECD 310 βάσει της ελάττωσης του οξυγόνου ή της παραγωγής διοξειδίου του άνθρακα ή με μεθόδους ισοδύναμου αποτελέσματος.

Δεν χρειάζεται η διεξαγωγή της δοκιμής βιοαποδόμησης όταν:

- η ταξινόμηση της ουσίας, του βασικού ρευστού ή του προσθέτου δηλώνεται ήδη στον κατάλογο ταξινόμησης ουσιών των λιπαντικών ή είναι δυνατό να υποβληθεί έγκυρη επιστολή συμμόρφωσης που έχει συνταχθεί από αρμόδιο φορέα.
- Μια ουσία είναι μη βιοαποδομήσιμη όταν δεν ικανοποιεί τα κριτήρια τελικής και εγγενούς βιοαποδομησιμότητας.

Ο αιτών μπορεί επίσης να χρησιμοποιήσει δεδομένα από παρεκβολή (read-across) για την εκτίμηση της βιοαποδομησιμότητας κάποιας ουσίας. Η παρεκβολή για την εκτίμηση της βιοαποδομησιμότητας μιας ουσίας είναι αποδεκτή, εφόσον η ουσία αναφοράς διαφέρει κατά μία μόνο δραστική ομάδα ή ρίζα από την ουσία που χρησιμοποιείται στο προϊόν. Αν η ουσία αναφοράς είναι άμεσα ή εγγενώς βιοαποδομήσιμη και η δραστική ομάδα έχει θετική επίπτωση στην αερόβια βιοαποδόμηση, τότε η χρησιμοποιούμενη ουσία μπορεί να θεωρηθεί επίσης ως άμεσα ή εγγενώς βιοαποδομήσιμη. Οι δραστικές ομάδες ή ρίζες με θετική επίπτωση στη βιοαποδόμηση είναι οι εξής: αλειφατικές και αρωματικές αλκοόλες [-OH], αλειφατικά και αρωματικά οξέα [-C(=O)-OH], αλδεύδες [-CHO], εστέρες [-C(=O)-O-C], αμίδια [-C(=O)-N ή -C(=S)-N]. Πρέπει να υποβάλλεται επαρκής και αξιόπιστη τεκμηρίωση της μελέτης της ουσίας αναφοράς. Σε περίπτωση σύγκρισης με ρίζα που δεν αναφέρεται παραπάνω, πρέπει να υποβάλλεται επαρκής και αξιόπιστη τεκμηρίωση των μελετών σχετικά με τη θετική επίπτωση της δραστικής ομάδας στη βιοαποδόμηση των δομικά ανάλογων ουσιών.

4.2. Βιοσυσσώρευση

Δεν χρειάζεται ο προσδιορισμός της (δυνητικής) βιοσυσσώρευσης όταν η ουσία:

- έχει $MM > 800$ g/mol ή
- έχει μοριακή διάμετρο $> 1,5$ nm (> 15 Å) ή
- ο συντελεστής κατανομής σε μείγμα οκτανόλης-νερού (log Kow) είναι < 3 ή > 7 ή
- έχει μετρούμενο συντελεστή βιοσυγκέντρωσης ≤ 100 L/kg ή
- η ουσία είναι πολυμερές και το οικείο κλάσμα με μοριακό βάρος μικρότερο από 1 000 g/mol είναι κάτω του 1 %.

Δεδομένου ότι οι περισσότερες ουσίες που χρησιμοποιούνται στα λιπαντικά είναι υδρόφοβες, η τιμή του BCF πρέπει να βασίζεται στην κατά βάρος περιεκτικότητα σε λιπίδια και πρέπει να καταβάλλεται προσπάθεια εξασφάλισης επαρκούς χρόνου έκθεσης.

Ο συντελεστής βιοσυγκέντρωσης (BCF) εκτιμάται σύμφωνα με το μέρος Γ.13 του παραρτήματος του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 440/2008 ή με μεθόδους ισοδυνάμου αποτελέσματος.

Ο λογάριθμος του συντελεστή κατανομής σε μείγμα οκτανόλης-νερού (log K_{ow}) εκτιμάται σύμφωνα με το μέρος Α.8 του παραρτήματος του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 440/2008 ή με τη μέθοδο OECD 123 ή μεθόδους ισοδυνάμου αποτελέσματος. Σε περίπτωση μη επιφανειοδραστικής οργανικής ουσίας, όπου δεν υπάρχει πειραματική τιμή, είναι δυνατή η χρήση μεθόδου υπολογισμού. Επιτρέπονται οι ακόλουθες μέθοδοι υπολογισμού: CLOGP, LOGKOW, (KOWWIN) και SPARC. Οι κατ' εκτίμηση τιμές log K_{ow} < 3 ή > 7 οι οποίες προκύπτουν από κάποια από τις εν λόγω μεθόδους υπολογισμού υποδηλώνουν ότι η ουσία δεν αναμένεται να παρουσιάσει βιοσυσσώρευση.

Οι τιμές του log K_{ow} ισχύουν μόνο για οργανικές χημικές ουσίες. Κατά την εκτίμηση του δυναμικού βιοσυσσώρευσης μη οργανικών ενώσεων, επιφανειοδραστικών ουσιών και ορισμένων οργανομεταλλικών ενώσεων, εκτελούνται μετρήσεις του BCF.

Κριτήριο 5 — Ανανεώσιμες πρώτες ύλες

Η περιεκτικότητα του μορφοποιημένου προϊόντος σε άνθρακα που προέρχεται από ανανεώσιμες πρώτες ύλες πρέπει να είναι:

- ≥ 50 % (m/m) για την κατηγορία 1,
- ≥ 45 % (m/m) για την κατηγορία 2,
- ≥ 70 % (m/m) για την κατηγορία 3,
- ≥ 50 % (m/m) για την κατηγορία 4,
- ≥ 50 % (m/m) για την κατηγορία 5.

Ως περιεκτικότητα σε άνθρακα που προέρχεται από ανανεώσιμες πρώτες ύλες νοείται η κατά μάζα εκατοστιαία αναλογία του συστατικού Α × [πηλίκου του αριθμού ατόμων άνθρακα στο συστατικό Α που προέρχονται από (φυτικά) έλαια ή (ζωικά) λίπη διά του συνολικού αριθμού ατόμων άνθρακα στο συστατικό Α] συν την κατά μάζα εκατοστιαία αναλογία του συστατικού Β × [πηλίκου του αριθμού ατόμων άνθρακα στο συστατικό Β που προέρχονται από (φυτικά) έλαια ή (ζωικά) λίπη διά του συνολικού αριθμού ατόμων άνθρακα στο συστατικό Β] συν την κατά μάζα εκατοστιαία αναλογία του συστατικού Γ × [πηλίκου του αριθμού ατόμων άνθρακα στο συστατικό Γ, που προέρχονται από (φυτικά) έλαια ή (ζωικά) λίπη διά του συνολικού αριθμού ατόμων άνθρακα στο συστατικό Γ] και ούτω καθεξής.

Ο αιτών αναφέρει στο έντυπο της αίτησης τον (τους) τύπο(-ους), την (τις) πηγή(-ές) και την προέλευση του (των) ανανεώσιμου (-ων) υλικού(-ών) των κύριων συστατικών.

Εκτίμηση και εξακρίβωση: Ο αιτών υποβάλλει στον αρμόδιο φορέα δήλωση συμμόρφωσης με το κριτήριο αυτό.

Κριτήριο 6 — Ελάχιστες τεχνικές επιδόσεις

- α) Για τα υδραυλικά ρευστά: τουλάχιστον τα κριτήρια τεχνικών επιδόσεων που καθορίζονται στο ισχύον πρότυπο ISO 15380, πίνακες 2 έως 5. Ο προμηθευτής αναγράφει στο δελτίο πληροφοριών για το προϊόν του ποια δύο ελαστομερή υποβλήθηκαν σε δοκιμή.
  - β) Για τα έλαια κιβωτίων ταχυτήτων για βιομηχανικές και θαλάσσιες εφαρμογές: τουλάχιστον οι απαιτήσεις τεχνικών επιδόσεων που καθορίζονται στο πρότυπο DIN 51517. Ο προμηθευτής αναγράφει στο δελτίο πληροφοριών για το προϊόν του ποιο τμήμα (I, II ή III) επιλέχθηκε.
  - γ) Για τα έλαια αλυσοπριονών: τουλάχιστον τα κριτήρια τεχνικών επιδόσεων που καθορίζονται στο πρότυπο RAL-UZ 48 του οικολογικού σήματος Blue Angel (Γαλάζιος άγγελος).
  - δ) Για τα έλαια δίχρονων κινητήρων θαλασσιών εφαρμογών: τουλάχιστον τα κριτήρια τεχνικών επιδόσεων που καθορίζονται στο έγγραφο «NMMA Certification for Two-Stroke Cycle Gasoline Engine Lubricants» (Πιστοποίηση για λιπαντικά δίχρονων βενζινοκινητήρων) της TC-W3 της NMMA.
  - ε) Για τα έλαια δίχρονων κινητήρων χερσαίων εφαρμογών: τουλάχιστον το επίπεδο EGD των κριτηρίων τεχνικών επιδόσεων που καθορίζονται στο πρότυπο ISO 13738:2000.
- στ) Για όλα τα άλλα λιπαντικά: καταλληλότητα προς χρήση.

Εκτίμηση και εξακρίβωση: Ο αιτών υποβάλλει στον αρμόδιο φορέα δήλωση συμμόρφωσης προς το κριτήριο αυτό, συνοδευόμενη από τα σχετικά δικαιολογητικά.

Κριτήριο 7 — Πληροφορίες αναγραφόμενες στο οικολογικό σήμα

Προαιρετικό σήμα που πρέπει να περιέχει το εξής κείμενο εντός πλαισίου:

- «— Περιορισμένες επιβλαβείς επιπτώσεις στα ύδατα και στο έδαφος κατά τη χρήση
- Περιέχει μεγάλο ποσοστό υλικού βιολογικής προέλευσης».

Οι κατευθυντήριες γραμμές για τη χρήση του προαιρετικού σήματος με κείμενο εντός πλαισίου παρατίθενται στο έγγραφο «Guidelines for the use of the EU Ecolabel logo» που είναι διαθέσιμο στον ιστότοπο: http://ec.europa.eu/environment/ecolabel/promo/logos_en.htm

Εκτίμηση και εξακρίβωση: Ο αιτών υποβάλλει στον αρμόδιο φορέα δείγμα της συσκευασίας του προϊόντος όπου εμφανίζεται το σήμα, καθώς και δήλωση συμμόρφωσης με αυτό το κριτήριο.

Πίνακας 1

Κριτήρια για το λιπαντικό και κάθε δηλούμενη ουσία

	Κατηγορία 1	Κατηγορία 2	Κατηγορία 3	Κατηγορία 4	Κατηγορία 5
Κατηγορία					
Κριτήρια	Υδραυλικά ρευστά, έλαια συστήματος μετάδοσης κίνησης αγροτικών μηχανημάτων	Γράσα, γράσα της χοάνης των ελικοφόρων αξόνων	Έλαια αλυσπρίωνων, αντικολλητικά σκυροδέματος, λιπαντικά συρματόσχοινων και άλλα μη ανακτώμενα λιπαντικά	Έλαια δίχρονων κινητήρων χερσαίων και θαλάσσιων εφαρμογών	Έλαια κιβωτίων ταχυτήτων για βιομηχανικές και θαλάσσιες εφαρμογές
Δηλώσεις επικινδυνότητας και φράσεις R που υποδηλώνουν κινδύνους για το περιβάλλον και την υγεία του ανθρώπου (Παρέκκλιση όσον αφορά το κριτήριο 1α)	Κατηγορία 1	Κατηγορία 2	Κατηγορία 3	Κατηγορία 4	Κατηγορία 5
Δήλωση επικινδυνότητας ή φράση κινδύνου R, που υποδηλώνει κίνδυνο για την υγεία του ανθρώπου ή για το περιβάλλον από το λιπαντικό, κατά τον χρόνο υποβολής της αίτησης	Ουδέν [Κατώτερο όριο ταξινόμησης στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1272/2008 ή στην οδηγία 1999/45/ΕΚ]	Ουδέν [Κατώτερο όριο ταξινόμησης στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1272/2008 ή στην οδηγία 1999/45/ΕΚ]	Ουδέν [Κατώτερο όριο ταξινόμησης στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1272/2008 ή στην οδηγία 1999/45/ΕΚ]	Ουδέν [Κατώτερο όριο ταξινόμησης στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1272/2008 ή στην οδηγία 1999/45/ΕΚ]	Ουδέν [Κατώτερο όριο ταξινόμησης στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1272/2008 ή στην οδηγία 1999/45/ΕΚ]
Εξαιρέση συγκεκριμένων ουσιών (Κριτήρια 1β και 2)	Κατηγορία 1	Κατηγορία 2	Κατηγορία 3	Κατηγορία 4	Κατηγορία 5
Ουσίες που περιέχονται στον κατάλογο OSPAR ή στον ενωσιακό πίνακα ουσιών προτεραιότητας στον τομέα της πολιτικής υδάτων· οργανοαλογονούχες ενώσεις· νιτρώδεις ενώσεις· μέταλλα και μεταλλικές ενώσεις πλην των Na, K, Mg, Ca και, για τα πυκνωτικά μέσα, Li, Al· ουσίες KMT κατηγ. 1, 2 (R45, R46, R49, R60 ή R61)· κατάλογος υποψηφίων ουσιών για το παράρτημα XIV του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1907/2006·	< 0,010 %	< 0,010 %	< 0,010 %	< 0,010 %	< 0,010 %
Υδατική τοξικότητα (Μόνο το κριτήριο 3.2)	Σωρευτική συγκέντρωση κατά μάζα (% w/w) των περιεχόμενων ουσιών στις				
	Κατηγορία 1	Κατηγορία 2	Κατηγορία 3	Κατηγορία 4	Κατηγορία 5
Μη τοξικό (D)	Οξεία τοξικότητα > 100 mg/l ή NOEC > 10 mg/l	Απεριόριστη			
Επιβλαβές (E)	10 mg/l < Οξεία τοξικότητα ≤ 100 mg/l ή 1 mg/l < NOEC ≤ 10 mg/l	≤ 20	≤ 25	≤ 5	≤ 25
					≤ 20

Υδατική τοξικότητα (Μόνο το κριτήριο 3.2)		Σωρευτική συγκέντρωση κατά μάζα (% w/w) των περιεχόμενων ουσιών στις				
		Κατηγορία 1	Κατηγορία 2	Κατηγορία 3	Κατηγορία 4	Κατηγορία 5
Τοξικό (F)	1 mg/l < Οξεία τοξικότητα ≤ 10 mg/l ή 0,1 mg/l < NOEC ≤ 1 mg/l	≤ 5	≤ 1	≤ 0,5	≤ 1	≤ 5
Πολύ τοξικό (G)	Οξεία τοξικότητα ≤ 1 mg/l ή NOEC ≤ 0,1 mg/l	≤ 0,1/M (*)	≤ 0,1/M (*)	≤ 0,1/M (*)	≤ 0,1/M (*)	≤ 1/M (*)
Βιοαποδόμηση και βιοσυσσώρευση (Κριτήριο 4)		Σωρευτική συγκέντρωση κατά μάζα (% w/w) των περιεχόμενων ουσιών στις				
		Κατηγορία 1	Κατηγορία 2	Κατηγορία 3	Κατηγορία 4	Κατηγορία 5
Τελικά βιοαποδομήσιμη υπό αερόβιες συνθήκες (A)		> 90	> 75	> 90	> 75	> 90
Εγγενώς βιοαποδομήσιμη υπό αερόβιες συνθήκες (B)		≤ 5	≤ 25	≤ 5	≤ 20	≤ 5
Μη βιοαποδομήσιμη ΚΑΙ μη βιοσυσσωρεύσιμη (C)		≤ 5		≤ 5	≤ 10	≤ 5
Μη βιοαποδομήσιμη ΚΑΙ βιοσυσσωρεύσιμη (X)		≤ 0,1	≤ 0,1	≤ 0,1	≤ 0,1	≤ 0,1
Κλάσμα του οποίου δεν έχει εκτιμηθεί η υδατική τοξικότητα (Κριτήριο 3.2) ή η βιοαποδόμηση/βιοσυσσώρευση (Κριτήριο 4)		Σωρευτική συγκέντρωση κατά μάζα (% w/w) των περιεχόμενων ουσιών στις				
		Κατηγορία 1	Κατηγορία 2	Κατηγορία 3	Κατηγορία 4	Κατηγορία 5
		< 0,5	< 0,5	< 0,5	< 0,5	< 0,5
Ανανεωσιμότητα (Κριτήριο 5)		Σωρευτική συγκέντρωση κατά μάζα (% w/w) των περιεχόμενων ουσιών στις				
		Κατηγορία 1	Κατηγορία 2	Κατηγορία 3	Κατηγορία 4	Κατηγορία 5
Με βάση τον άνθρακα		≥ 50 %	≥ 45 %	≥ 70 %	≥ 50 %	≥ 50 %
Ελάχιστες τεχνικές επιδόσεις (Κριτήριο 6)		Υδραυλικά ρευστά: ISO 15380, πίνακες 2 έως 5 Έλαια μετάδοσης κίνησης αγροτικών μηχανημάτων: καταλληλότητα προς χρήση	Καταλληλότητα προς χρήση	Έλαια αλυσοπίρων: κατά το πρότυπο RAL UZ 48 Άλλα: καταλληλότητα προς χρήση	Έλαια δίχρονων κινητήρων θαλάσσιων εφαρμογών: κατά το έγγραφο NMMA TC-W3. Έλαια δίχρονων κινητήρων χερσαίων εφαρμογών: κατά το επίπεδο EGD του ISO 13738:2000	Έλαια κιβωτίων ταχυτήτων για βιομηχανικές και θαλάσσιες εφαρμογές: DIN 51517

(*) Μ είναι ο πολλαπλασιαστικός παράγοντας 10 για ουσίες οι οποίες είναι πολύ τοξικές για το υδάτινο περιβάλλον, σύμφωνα με τον πίνακα 1β της οδηγίας 2006/8/ΕΚ της Επιτροπής (ΕΕ L 19 της 24.1.2006, σ. 12).

Πολλαπλασιαστικός παράγοντας (M)	Τιμή LC50 ή EC50 («L(E)C50») της ουσίας
1	$0,1 < L(E)C50 \leq 1$
10	$0,01 < L(E)C50 \leq 0,1$
100	$0,001 < L(E)C50 \leq 0,01$
1 000	$0,0001 < L(E)C50 \leq 0,001$

Για ουσίες με τιμή LC50 ή EC50 χαμηλότερη του 0,0001 mg/l, τα αντίστοιχα όρια συγκέντρωσης υπολογίζονται αναλόγως (σε δυνάμεις του 10)

Πίνακας 2

Απαιτήσεις όσον αφορά την υδατική τοξικότητα για τις διάφορες κατηγορίες λιπαντικών — Απαιτούμενα δεδομένα για το λιπαντικό και τα κύρια συστατικά του

Κριτήριο 3.1	Κατηγορία 1	Κατηγορία 2	Κατηγορία 3	Κατηγορία 4	Κατηγορία 5
Οξεία υδατική τοξικότητα του προσφάτως παρασκευασθέντος λιπαντικού σε τρία τροφικά επίπεδα: φύκη, δαφνία και ψάρια	> 100 mg/l	> 1 000 mg/l	> 1 000 mg/l	> 1 000 mg/l	> 100 mg/l
Οξεία υδατική τοξικότητα κάθε κύριου συστατικού σε καθένα από τα δύο τροφικά επίπεδα, φύκη και δαφνία	> 100 mg/l	> 100 mg/l	> 100 mg/l	> 100 mg/l	> 100 mg/l